

Mina i sínia de cal Parellada

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Cal Joan. 08795 OLESA DE BONESVALLS
Emplaçament Als camps que queden per sobre cal Joan, a 400 m de la carretera Olesa-Avinyonet.

Coordenades:

Latitud: 41.35109
Longitud: 1.83474
UTM Est (X): 402521
UTM Nord (Y): 4578388

Classificació

Número de fitxa 08146 - 35
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari C.A., Núm. 526
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00020
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dj., 18/08/2005 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dv., 12/12/2025 - 12:42

Descripció

Als camps que hi ha sobre el mas Cortnou, hi ha la mina i s'ínia de can Parellada. Es tracta d'un conjunt hidràulic que consta de dues galeries subterrànies connectades entre si, dos pous d'aireig fets en pedra seca (un reconstruït en bon estat, altre en mal estat) i una cisterna subterrània coberta amb volta de maó per emmagatzemar l'aigua, a més d'una s'ínia què moguda per tracció animal treia l'aigua amb catúfols. La s'ínia servia per treure l'aigua emmagatzemada a la cisterna i distribuir-la pel regadiu, i es troba dins d'una caseta de pedra tancada. L'aigua de la cisterna també s'utilitzava per abastir la masia de cal Parellada a través d'un petit canal que portava l'aigua a la bassa de la casa que es troba a uns 1000m al sud d'aquest conjunt, un cop a la casa l'aigua s'emmagatzemava a l'aljub i d'aquí es distribuïa. Encara a l'actualitat s'utilitza l'aigua que s'acumula a la cisterna, però la s'ínia està inutilitzada. A la part nord de la caseta de la s'ínia hi ha una bassa rectangular d'obra molt malmesa que s'utilitzaria per emmagatzemar l'aigua que s'extreia amb la s'ínia per regar els camps del voltant. L'obra és feta amb pedra seca i el terreny és argilós, sembla que refeta varies vegades, tot i així creu que no és anterior al XVIII. Alguns han volgut veure en la mina un qan?t àrab (LLOPART, 1988), però altres autors no comparteixen la teoria (LLORAC, 1993: 51), tot i que realment es tracta d'un sistema de regadiu de tradició musulmana tipus qan?t tot i que sigui construït en èpoques molt posteriors. L'aigua neix a la zona.

Observacions:

Fa uns dos anys l'interior va ser netejat per membres del Grup de Recerca Olesa Rural. Fitxa de la Carta Arqueològica feta per Gemma Herrero l'any 1988. El topònim del mas Camat pot venir de qan?t, i podria tenir alguna relació ja que aquest mas es troba a prop de la s'ínia de cal Parellada.

Història

Alguns autors han volgut veure en aquest s'ínia un sistema de captació d'aigües semblant als que s'utilitzaven en època musulmana. Degut a que es desconeix el moment de construcció d'aquest conjunt hidràulic, no podem confirmar tal suposició. L'any 1986 es va demanar sol·licitud d'excavació al Servei d'Arqueologia de Catalunya per Carme Marugan i Vallbé del Departament d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona. El permís va ser denegat. Es va demanar perquè es considerava el primer jaciment d'aquest tipus localitzat a Catalunya i es considerava important per la seva possible relació amb el món musulmà. El qan?t era un sistema d'aprofitament de les aigües dels nivells freàtics que utilitzava sistemes de galeries de captació subterrànies per drenatge i una cisterna també subterrània en la que s'emmagatzemava l'aigua. Situat al final del pendent que formen les muntanyes que el tanquen pel nord, de manera que és més fàcil recollir les aigües que baixen per acció natural. Per extreure l'aigua de la cisterna s'utilitzava una s'ínia, sistema també procedent del món àrab, que aprofitava la força d'un animal per pujar l'aigua mitjançant catúfols.

Bibliografia

HERRERO, G. (1988). Inventari de Patrimoni Arqueològic. Generalitat de Catalunya. Fitxa nº 1 Olesa.

LLOPART, J.; MARUGAN, C.M.; SANCHO, M. (1988). El qan?t de la s'ínia a Olesa de Bonesvalls: un sistema de captació d'aigües. Separata Acta Mediaevalia, facultat de Geografia e Història, Universitat de Barcelona, nº 9. Barcelona.

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1993). Olesa de Bonesvalls. Un paisatge, un passat i un present.
Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls Ajuntament .

